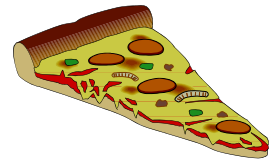
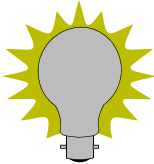
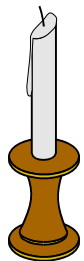

IT-TIENI SENA L-ISTORJA (ĠENERALI) IL-ĦIN: SIEGĦA U NOFS

L-Isem: _____

Il-Klassi: _____

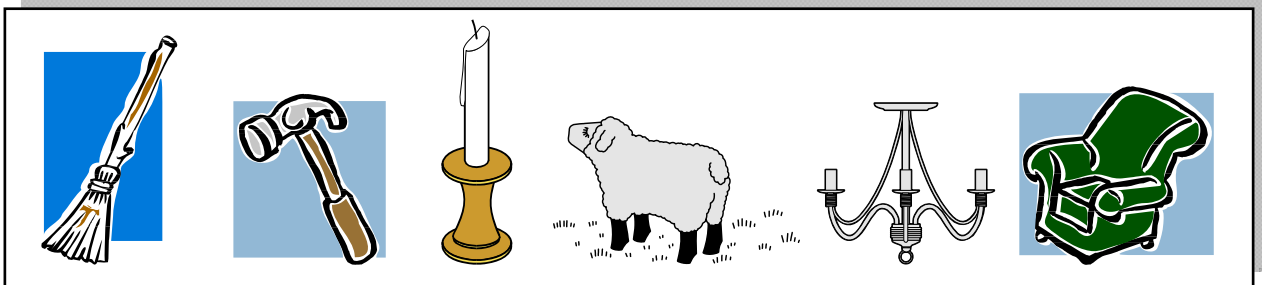
1. Agħmel ĊIRKU madwar l-oġġetti li kont issibhom fi Żmien il-Medjuevu.
GĦAXRA (10) biss minnhom huma tajbin.

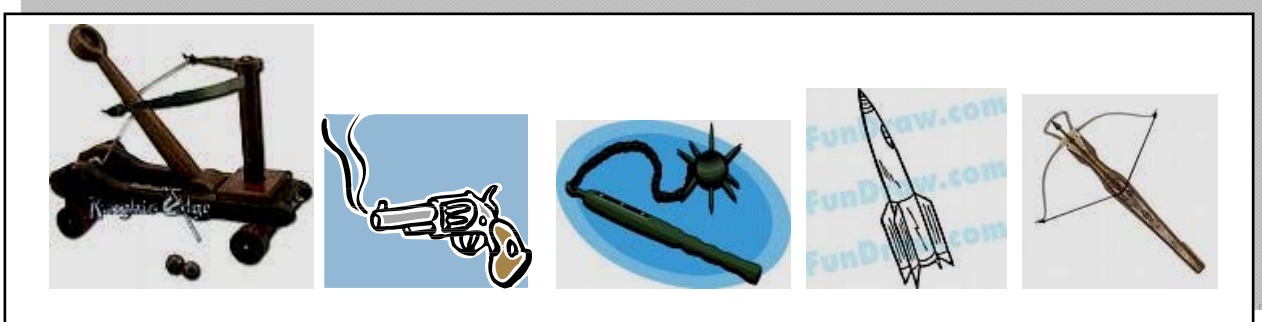
(Total: 10 marki)

2. Wiegeb dawn il-mistoqsijiet mill-istampi mogħtija hawn taħt.

2.1 Liema **tnejn** minn dawn, fl-opinjoni tiegħek, **ma kontx** issibhom fir-razzett tal-bdiewa fil-Medjuevu?
Agħmel **ċirku** madwarhom.

2.2 Liema **tnejn** minn dawn l-armi tal-ġlied taħseb li **ma kinux** jintużaw fil-Medjuevu?
Agħmel **ċirku** madwarhom.

2.3 Liema **tnejn** minn dawn taħseb li **ma kontx** issibhom fil-kastell tas-sultan fil-Medjuevu?
Agħmel **ċirku** madwarhom.

(Total: 6 marki)

3. Ikteb jekk hux VERU jew FALZ.

3.1 Nitgħallmu l-istorja mil-leġġendi.

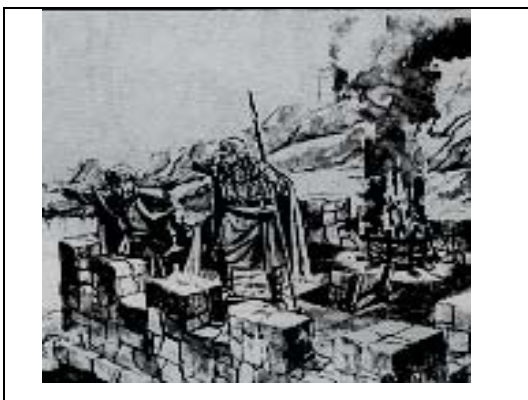
3.2 Is-sorsi fl-istorja huma dejjem sorsi primarji.

3.3 L-istudjuż tal-istorja jissejjaħ storiku.

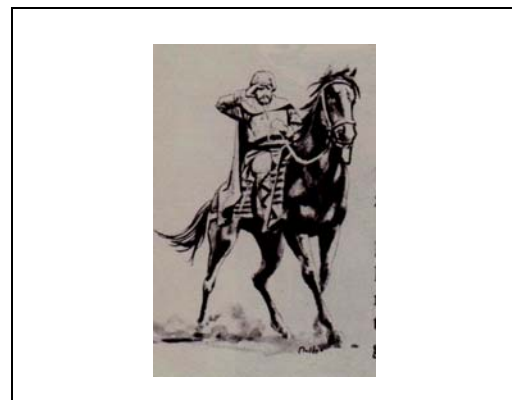
- 3.4 Fl-istorja wieġed jitgħallem dwar l-univers u n-natura.
- 3.5 Fi żmien l-Għarab il-mexxej ta' Malta kien jissejjaħ qadi.
- 3.6 Fis-sistema fewdali, bidwi seta' jilħaq sultan.
- 3.7 Il-Kruċjati kienu gwerer bejn l-Insara u l-Misilmin.
- 3.8 Il-Birgu kien il-belt kapitali ta' Malta fil-Medjuevu.
- 3.9 Fil-Medjuevu l-Maltin kienu jixtru l-qamħ mill-Ingilterra.
- 3.10 Il-Kavallieri ġew Malta wara l-Aragoni.

(Total: 10 marki)

4. Wieġeb dawn il-mistoqsijiet dwar id-Dejma.

Sors A

Sors B

4.1 X'kienet id-dejma?

_____ (2)

4.2 X'qegħdin jagħmlu l-irġiel f'Sors A?

_____ (2)

4.3 Għaliex il-kaptan tad-dejma f'Sors B kien ikun biż-żiemel?

_____ (2)

4.4 Semmi **żewġ** armi li riedu jżommu l-kapijiet tal-familji mseġbin fid-dejma.

(a) _____

(b) _____ (2)

4.5 Marbuta mal-attakki tal-furbani fuq il-Gzejjer Maltin insibu xi leġġendi, fostha **Għar Hasan**. Semmi leġġenda oħra u għid fil-qosor x'tgħid.

(1, 3)

(Total: 12-il marka)

5. Hares sewwa lejn dawn is-sorsi primarji u wara wieġeb il-mistoqsijiet dwar is-sistema fewdali fil-Medjuevu.

5.1 Ikteb fil-kaxxi l-grizi **SINJUR** jew **FQIR** għal dawn il-persuni tal-Medjuevu. (4)

5.1.1 sid fewdatarju	5.1.2 bidwi	5.1.3 bejjiegħ tal-ħut	5.1.4 kavallieri

5.2 L-artijet li s-sultan kien iqassam kienu jissejħu (*qbiela, fewdi, distretti, provinċi*). (1)

5.3 Għaliex is-sultan kien jagħti partijiet mis-saltna tiegħu lin-nobbli ħbieb tiegħu?

_____ (2)

5.4 Fejn kienu jgħixu s-sidien fewdatarji? _____ (1)

5.5 Fejn kienu jgħixu l-bdiewa? _____ (1)

5.6 Għaliex il-bdiewa kienu jgħixu ħajja miżera u ta' ħafna tbatija?

_____ (1)

(Total: 10 marki)

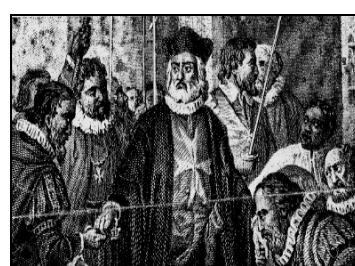
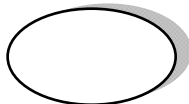
6. Hares sewwa lejn dawn is-sorsi dwar il-Kavallieri ta' San Ġwann u wara il-mistoqsijiet dwarhom.

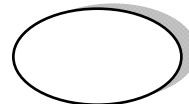
Sors A: Fra Ġerardu

Sors B: La Valette

Sors C: L'Isle Adam

6.1 Uża n-numri **minn 1 sa 3** biex tqiegħed dawn is-sorsi dwar l-istorja tal-Kavallieri ta' San Ġwann wara xulxin skont iż-żmien li għexu. Agħti n-numru **1** għal dak li gie l-ewwel fl-istorja. (3)

6.2 Ikteb sentenza dwar kull sors biex turi r-rabta li dawn kellhom mal-istorja tal-Kavallieri ta' San Ġwann.

6.2.1 Sors A: _____ (2)

6.2.2 Sors B: _____ (2)

6.2.3 Sors C: _____ (2)

6.3 Min kienu l-għedewwa l-kbar tal-Kavallieri ta' San Ġwann? _____ (1)

(Total: 10 marki)

7. Hares sewwa lejn is-sors fl-istampa li ġejja u wara wieġeb il-mistoqsijiet dwaru.

7.1 Liema ġrajja mill-istorja ta' Malta tidher imfakkra fis-sors hawn fuq?

_____ (1)

7.2 F'liema sena seħħet din il-ġrajja? _____

7.3 F'liema post sar ħafna mill-ġlied matul din il-ġrajja?

_____ (1)

7.4 Semmi mexxej tal-Kavallieri u mexxej tat-Torok f'din il-ġrajja.

(a) mexxej tal-Kavallieri: _____ (1)

(b) mexxej tat-Torok: _____ (1)

7.5 Imla l-vojt b'kelma adattata:

_____ ta' San Ġwann

matul din it-taqbida. (1)

7.6 Imla l-vojt b'kelma adattata:

Wieħed mis-suldati _____

matul din l-istess taqbida. (1)

7.7 Min rebaħ u min tilef f'din it-taqbida?

_____ (2)

7.8 X' riżultat kellha din il-ġrajja fuq l-istorja ta' Malta? Agħzel **it-tlieta** tajbin.

(a) L-Ordni reggħet marret lura fil-gżira ta' Rodi.

(b) Bdiet tinbena l-Belt Valletta.

(c) Il-Granmastru La Valette inqatel mill-għadu waqt il-ġlied.

(d) Il-Kavallieri ddeċidew li jibqgħu Malta.

(e) Malta serviet bħala tarka tal-Kristjaneżmu.

(f) L-Ordni bdiet tilqa' membri Maltin bħala Kavallieri.

(3)

(Total: 12-il marka)

8 Aqra sewwa din is-silta li ġejja dwar il-ġrajja ta' Monroj u wara wieġeb il-mistoqsijiet dwarha.

8.1 Imla l-vojt b'dawn il-kelmiet kif suppost.

Imdina	Monroj	Kostanza	Għarab	Fonzu V
--------	--------	----------	--------	---------

Ir-Re Fonzu V

Fl-1421 Gonsalvo _____ irċieva l-Gżejjer Maltin bħala fewdu mingħand ir-re _____ ta' Aragona u Sqallija. Biex kiseb il-Gżejjer Maltin hu kellu jagħti lir-re 30,000 fjin tal-fidda, somma flus kbira ħafna għal dak iż-żmien. Biex jieħu ħsieb jiġbrulu t-taxxi u l-qbiela, Monroj baġat f'Malta lil martu _____ u l-qaddej tiegħu Palatamone. Wara xi snin il-Maltin ma felhux jissaportu iżjed u qamu f'rewwixta kontrih.

Biex jeħilsu minn Monroj, il-Maltin offrew li jiġbru t-30,000 fjin minn ġidhom stess. Riżultat ta' dan il-Maltin komplew ftaqru u għal xi snin waqa' ġuħ u għaks kbir fil-gżejjer. Biex tkompli tagħqad, fl-1429 l- _____ tat-Tuneżija ħabtu għall-_____. Għalkemm lil din ma rebħuhix, huma ħallew herba kbira fil-gżira.

(5)

8.2 Gonsalvo Monroj inħatar (*sid fewdatarju, isqof, vicirè, gvernatur*) ta' Malta. (1)

8.3 F'liema seklu seħħet il-ġrajja ta' Monroj? _____ (1)

8.4 Għaliex il-Maltin qajmu rewwixta kontra Monroj?

_____ (1)

8.5 X'kellhom jagħmlu l-Maltin biex jeħilsu mit-tmexxija ta' Monroj?

_____ (1)

8.6 X'kompla ġara biex il-qagħda tal-Maltin marret għall-agħar wara li kienu ħelsu minn Monroj?

_____ (1)

(Total: 10 marki)

9. Għażel TNEJN minn dawn it-temi u ikteb HAMES sentenzi fuq kull wieħed.

- 9.1 Il-Vikingi
- 9.2 Il-miġja tal-Konti Ruġġieru f'Malta
- 9.3 Il-Kruċjati
- 9.4 In-Normanni
- 9.5 Kristoforu Kolombu u s-sejba tad-Dinja l-Għdida
- 9.6 Il-bidu tal-Kavallieri ta' San Ġwann

(Total: 10 x 2 = 20 marka)**Paragrafu 1**

Paragrafu 2
